

Viering Vierde Zondag door het jaar- H. Thomas van Aquino o.p.
Dominicuskerk Utrecht

GAANDEWEG WIJSHEID ZIEN IN DWAASHEID

Sef. 2,3-3+12-13; 1 Kor. 1,26-31; Mt. 5,1-12

“Juist omdat het absurd is wat ik geloof, geloof ik”, sprak een christen in de oudheid.

“Juist omdat het boven mijn verstand gaat, is dat een teken dat het van God komt, van Hem die boven ons begrijpen uitstijgt”

“Nee”, zei een andere christen.

“Ik ben het met jou eens dat ik niet eerst moet begrijpen om te geloven; maar mijn geloof is geen onzin.

Ik moet er iets in kunnen peilen of vermoeden waar ik blij van wordt, dat én mijn hoofd én mijn hart aanspreekt.

Dus ik geloof om tot inzicht te komen.”

Het waren niet de eerste de besten die zo met elkaar in debat gingen.

De eerste heette Tertullianus; en de tweede was Augustinus,

en in diens spoor de grote theologen uit de middeleeuwen, waaronder Sint Thomas.

Het gaat om *theo-logie*, letterlijk: *God (theos) ter sprake (logia)*

Met Thomas denken we ook vandaag na over: ‘Wie is God’, of liever:

Wie wil Hij/Zij voor ons zijn? Welke kant wil Hij/Zij uit met ons?

Het antwoord hierop krijgen wij niet los van Hem naar wie wij christenen genoemd zijn, los van Hem die Gods spreken zelf is in levenden lijve: Jezus de Gezalfde, de Masjiach, de Christos, die in elke evangelielezing sprekend voor ons staat - vandaar dat wij gaan staan wanneer het evangelie gelezen wordt.

Hij heeft God doen kennen, zegt Johannes; in Hem heeft God zich laten kennen, niet enkel door zijn spreken, maar door heel zijn optreden, door heel zijn evensloop.

En wanneer je dat tot je laat doordringen - wat Hij zegt en doet, hoe het Hem vergaat, dan heeft die Tertullianus een punt met zijn geloof in het absurde, Want hoe kun je – zoals in dit evangelie - in ‘s hemels naam mensen *gelukkig prijzen* die geen opleiding hebben, niks te makken; die huilen van ellende, honger lijden, of uitgespuugd worden door hun omgeving? Wat is daar voor positiefs aan? En hoe kun je tegen deze harde wereld opboksen met zachtmoedigheid en mededogen; wordt je dan niet van alle kanten gepakt?

En wat te denken van wat Hij verderop in dit evangelie zegt:

‘Als iemand je slaat, keer dan ook de andere wang toe’ ?

Wat kunnen de Oekraïners met zo’n advies: over je heen laten lopen?

En wat moeten we met dat woord *‘alles verkopen wat je bezit’ ?*

geeft het verschil tussen ‘mijn’ en ‘dijn’ geen rust in de samenleving, de duidelijkheid wat van mij is en waar jij met je ... van af moet blijven.

Het is duidelijk dat we enkel vanuit nederigheid - aangeprezen in de eerste lezing - over God kunnen spreken: door eerst naar Hem te luisteren en ons te laten gezeggen door wat onze Meester laat horen. Dat betekent niet dat wij blindelings, met het verstand op nul uitvoeren wat Hij zegt – in de trant van Befehl ist Befehl.

Wat Hij zegt is geen gedragscode om letterlijk na te volgen.

Het gaat er om te peilen hoe Hij naar mensen kijkt,
om zelf ook zo, met de ogen open, mensen te gaan zien zoals Hij hen ziet,
en vanuit dat zien om te gaan met wie op ons pad komt.

En hoe Hij naar mensen kijkt, laat Hij duidelijk horen, waar Hij zegt:
Je zult getroost worden, verzadigd worden, beloond worden, de dragers worden v/h rijk
Hij praat niet de armoede het lijden, de honger, de ondervonden minachting goed.
Hij zegt: gelukkig ben je als je niet voldaan bent en het allemaal denkt te weten,
als je nog kunt verlangen en kunt huilen om wat mensen elkaar soms aandoen.
Want dan sta je open en kun je ontvangen. Kortom:
Gelukkig als je er achter komt dat je het niet zelf redt. Dan kun je gered worden,
door diegene die hier voor je staat als Gods uitgestoken hand.

En door zachtmoedigen, barmhartigen, vreedstichters en zuivere mensen te prijzen
verklaart Hij dat niet de harde krachten - jezelf promoten tegen anderen in -
maar de zachte - het zoeken naar verbinding - het zullen winnen.
En waar Hij het toekeren van de andere wang aanbeveelt, zegt Hij:
Opdat jullie kinderen mogen worden van je vader in de hemel,
die de zon laat opgaan over slechten en goeden. Daarmee zegt Hij:
Elke *zonsopgang* is een herkansing. Elke dag geeft God je de kans opnieuw te beginnen
En die kans dien je ook de ander te gunnen, zeventig maal zeven maal!
Zelf liet Jezus zien hoe je 'de andere wang toekeert'.
Toen Hij geslagen werd, liet Hij dat niet zomaar gebeuren,
maar Hij sloeg niet terug met een zwaard zoals Petrus had gedaan.
Hij probeerde de knecht die hem sloeg van binnen te raken – *Waarom sla je mij?*
Hij gaf hem zo de kans bij zichzelf te rade te gaan en zich te hernemen.

Dat betekent soms verloochening van je eigen promotie, van je image.
God gaat hierin voorop als de meest zachtmoedige, bereid zichzelf op het spel te zetten.
Het is de 'dwaasheid', de gekte van de liefde, die *dwaasheid die Gods wijsheid is*
Ik kijk wel eens naar een politieserie. Spannend vind ik het moment dat een man zwaaiend met
mes of pistool op de hoofdinspecteur of commissaris afkomt
Die commissaris kent die man en zijn levensgeschiedenis:
geweld was het wat deze ondervond; smaak in menslievendheid is hem niet bijgebracht
Ongewapend, de handen omhoog, spreekt de politieman hem aan, in de trant van:
"Je bent te goed om zo te eindigen. Vergooi je kans niet op iets beters. We helpen je".
Hij doet een beroep op het hart van de ander, met gevaar voor eigen leven.

Zo doet God in Jezus. Aan het kruis was Hem elk wapen uit handen geslagen
En zo kon een van de boeven die naast hem waren gehangen geraakt worden van binnen
en kwam het tot een ontmoeting: "*Vandaag nog zul je met mij zijn in het paradijs*".
Bonhoeffer heeft, hierover nadenkend, geschreven:
Mensen gaan naar God toe in hun nood,
God gaat tot alle mensen, gaat tot in hun nood
En mensen vinden Hem: arm, gehoond.

